

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

92.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 16-го Ноября — 1837 — Wilno. Wtorek. 16-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Ноября.

Изъ Москвы сообщаютъ:

Шествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ въ Успенскій Соборъ, 27-го Октября, въ 12-ть часовъ утра.

Государь Императоръ, по выходе изъ Малаго Дворца, въ которомъ изволилъ остановиться, отправился пѣшкомъ, въ сопровожденіи Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника и придворныхъ особъ. За Его Величествомъ, въ великопной каретѣ, ѣхала, шагомъ, Государыня Императрица, съ Ихъ Императорскими Высочествами Великимъ Княземъ КОНСТАНТИНОМЪ НИКОЛАЕВИЧЕМЪ и Великою Княжною МАРИЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ. За Ея Величествомъ ѣхала также въ каретѣ Ея Императорское Высочество Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА, съ Ихъ Императорскими Высочествами Великими Князьями ОЛГЮЮ и АЛЕКСАНДРОЮ НИКОЛАЕВНАМИ, а сзади ѣхали Штатсъ-Дамы и Фрейлины.

При появленіи Государя Императора, многочисленныя массы народа, окружавшія Дворецъ и съ нетерпѣніемъ жаждавшія увидѣть Царя своего, въ вождѣнномъ здравіи возвратившагося изъ дальняго путешествія, встрѣтили Его громогласнымъ ура. Искренняя радость одушевила всѣхъ и просіяла на лицахъ.

Шествіе Государя Императора до дверей храма было замедлено народомъ, который во множествѣ тѣснился на площади.

Въ Успенскомъ Соборѣ Ихъ Императорскія Величества встрѣчены Преосвященнымъ Митрополитомъ Филаретомъ, приветствовавшимъ Высокихъ Особъ краткою, исполненною силы и чувства, слѣдующею рѣчью:

„Благочестивѣйшій Государь!

Слава Богу! Ты возвращаешься. Ты перешелъ горы, и горы отнялъ отъ нашихъ сердецъ, озабоченныхъ трудностями Твоихъ исполинскихъ путей по землямъ и морямъ Твоей исполинской Державы.

Но конецъ заботливимъ помысламъ. Осталось съ удивленіемъ радоваться.

Продолжая и усовершеншая начатое Преобразователемъ Россіи, — давно ли, подобно ему, Ты стоялъ на брегахъ Невы, и подъ собственными глазами Твоими созданный корабль, Собственнымъ мановеніемъ устремлялъ въ воды западныхъ морей? И уже Ты приходишь къ намъ изъ того восточнаго края, гдѣ дальновидный ПЕТРЪ едва успѣлъ поставить стопу ноги, и гдѣ Ты твердо и обширно владычествуешь.

А между-тѣмъ — тамъ — твердыни, которыми Ты ограждаешь нашу безопасность, становились еще тверже подъ Твоими стопами. Тамъ — горы, освященные Апостоломъ Россіи, смирялись подъ Твоими колѣнопреклоненіями предъ древнею святынею. Тамъ — поля Вознесенскія содрагались, тамъ — волны Черноморскія трепетали отъ Твоихъ громовъ мирныхъ, но сильныхъ, какъ бранные, — мирныхъ, но тѣмъ не

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, 9-go Listopada.

Donoszą z Moskwy:

IŚCIE NAYJAŚNIEJSZYCH CESARSTWA Ich Mość do SOBORU WNIEBOWZIECIA DNIA 27-GO PAŹDZIERNIKA, o GODZINIE DWONASTY POŁUDNIOWEY.

CESARZ Jego Mość, po wyjściu zъ małego pałacu, w którym raczył stanąć, udał się piechotą w towarzystwie Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĘCIA NASTĘPCY i osob dworu. Za NAYJAŚNIEJSZYM PANEM we spaniały karecie, jechała, powoli, CESARZOWA JEY Mość, zъ Ich CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI WIELKIM XIĘCIEM KONSTANTYEM NIKOŁAJEWICZEM i WIELKĄ XIĘŻNICZKĄ MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ. Za NAYJAŚNIEJSZĄ DAMĄ jechała, także w karecie, JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNA HELENA PAWŁOWNA, zъ Ich CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI WIELKIMI XIĘŻNICZKAMI OLGĄ i ALEXANDRĄ NIKOŁAJEWNAMI, a zъ tyłu jechały Damy Stanu i Frejliny.

Za ukazaniem się CESARZA Jego Mości, licznemu ludu, pałac otaczające i zъ niecierpliwością pragnące uyrzec swego MONARCHE, w pożądanymъ zdrowiu powróconego zъ dalekiej podróży, powitały Go grzmieciemъ ура. Prawdziwa radość ożywiła wszystkich i zaśniała na twarzachъ.

Iście CESARZA Jego Mości do drzwi świątyni było strzymywane przez lud, tłumnie cisnący się na placu.

W Soborze Wniebowzięcia NAYJAŚNIEYSI CESARSTWO Ich Mość spotkani byli przez Nayprzewielebney-zego Metropolitę Filareta, który Nayjaśnieysze Osoby powitał krótką, pełną mocy i czucia, przemową następującą:

„Prawowierny MONARCHO!

Chwała Bogu! Ty powracasz. Przeszedłeś góry, i góry odjąłeś odъ sercъ naszychъ, sfrasowanychъ trudnościami olbrzymichъ Twychъ podróży po krajachъ i morzachъ olbrzymiego Twojego Mocarstwa.

Alić koniecъ myślomъ frasośliwymъ. Pozostało tylko radować się zъ podziwieniemъ.

Wykonując i udoskonalając zaczęte dzieło Przetworzyciela Rossyi, — azaliż dawno jakъ on, stałeś na brzegu Newy, i podъ Własnośm Twemъ okiemъ zbudowany okrętъ, Własną wolą kierowałeś ku wodomъ morzъ zachodnichъ? I oto jużъ przychodziszъ ku namъ zъ tego kraju wschodniego, gdzie PIOTR przenikający wszystko za ledwo mógł postawić stopę, a gdzie Ty niewzruszenie i obszernie panujesz.

A tymъ czasem — tamъ — twierdze, które nasze bezpieczeństwo zasłaniają, stawały się jeszcze mocniejszymi podъ Twemi stopami. Tamъ — góry, uświęcone przez Apostoła Rossyi, upokarzały się podъ Twemi kolanami przedъ starożytną świątynią. Tamъ się zatrząsły pola Wożnieseńska, tamъ — zadrżały bałwany morzъ Czarnego odъ Twychъ gromowъ pokoju, ale silnychъ, jakъ w bitwachъ, — pokoju, ale nie mniej zwyciężkichъ: gdyż Twojemъ, prze-

менѣ побѣдоносныхъ: ибо Твоимъ предусмотрительно благоустроеннымъ воинствомъ и среди мира Ты непрестанно побѣждаешь и низлагаешь, если не враговъ, то самый духъ вражды и тревоги, который привыкъ было колебать Европу.

Благочестивѣйшій Государь! подвиги не утомляютъ Тебя. Но если, по слову Премудраго, *время всякой вещи*, а сладственно должно быть нѣкоторое время и покою: то прійди, много ради насъ подвижающемуся Духу Твоему дай опочить — на нашихъ сердцахъ.

Благословеніе же Господне, которое одно даетъ и утверждаетъ истинный миръ и покой, да почиваетъ выну на Тебѣ, и на Твоемъ Августѣйшемъ Семействѣ, и на Твоей Россіи.

Отслушавъ молебствіе и приложась къ образамъ и мощамъ Святыхъ Угодниковъ, Ихъ Императорскія Величества съ Августѣйшею Фамиліею изволили пройти по Красному Крыльцу и въ Грановитую Палату, а оттуда во Дворецъ; послѣ чего Государь Императоръ, Государыня Императрица и Великія Княжны осматривали вновь отдѣланные терема.

Изъ Большаго Дворца Государыня Императрица, съ Ихъ Высочествами Великими Княжнами, отправилась въ каретѣ въ Малый Дворецъ; а Государь Императоръ, съ Ихъ Высочествами Великими Князьями Наслѣдникомъ и КОНСТАНТИНОМЪ НИКОЛАЕВИЧЕМЪ, присутствовалъ у развода отъ Бѣлевскаго Егерскаго полка, которымъ былъ весьма доволенъ.

Послѣ развода Государь Императоръ, въ сопровожденіи Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника, изволилъ ѣздить на поклоненіе Чудотворному образу Иверской Божіей Матери. (М. В.)

— Изъ Екатеринослава пишутъ, отъ 13-го Октября, 6-го Октября, въ пять часовъ по полудни, городъ Екатеринославъ осчастливленъ былъ прибытіемъ Ея Величества Государыни Императрицы съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ. При колокольномъ звонѣ, возвѣстившемъ объ этомъ радостномъ событіи, улицы мгновенно покрылись несмѣтною толпою народа, горѣвшего однимъ желаніемъ увидѣть обожаемую Царицу Россіи.

Ея Императорское Величество и Ея Высочество Великая Княжна изволили направить путь свой прямо къ кафедральному Преображенскому Собору. У самого подъѣзда имѣли счастье встрѣтить Государыню Императрицу и Августѣйшую Дочь Ея состоящую въ должности Гражданскаго Губернатора, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Пеутлянгъ, съ военными и гражданскими чинами, и Губернскій Предводитель съ Уѣздными Предводителями и дворянствомъ; а при входѣ въ соборъ — Преосвященный Анастасій, Епископъ Екатеринославскій и Таганрогскій, съ прочимъ духовенствомъ. Ея Императорское Величество и Ея Высочество, отслушавъ молитвословіе и многолѣтіе всему Августѣйшему Дому, изволили прикладываться къ святымъ иконамъ и разсматривать достойные вниманія предметы изъ архіерейской ризницы.

Принявъ отъ архипастыря благословеніе иконою Преображенія Господня, Государыня Императрица, съ Великою Княжною, изволила прибыть изъ собора во дворецъ, осчастливленный, за нѣсколько дней предъ тѣмъ, пребываніемъ Государя Наслѣдника. Здѣсь Ея Величество удостоила принять отъ Гражданскаго Губернатора всеподданнѣйшій рапортъ о благосостояніи губерніи и, вышедши вмѣстѣ съ Ея Высочествомъ на балконъ, Всемилоостивѣе привѣтствовала толпившійся подлѣ дома народъ всѣхъ сословій, выразившій свою любовь и радость громогласными ура.

По краткомъ отдыхѣ, въ восемь часовъ вечера, Ея Императорское Величество и Ея Высочество изволили принимать бывшихъ въ Екатеринославъ Генераловъ, Штабъ и Оберъ-Офицеровъ военнаго вѣдомства, Губернскаго Предводителя съ наличными дворянами, чиновниковъ и дамъ. Къ ужинному столу имѣли счастье быть приглашенными: Генераль отъ Инфантеріи Инзовъ, Генераль-Адъютантъ Графъ Ностицъ съ супругою, Гражданскій Губернаторъ съ супругою и Полковница Струкова. Городъ былъ иллюминированъ.

На другой день, 7-го Октября, въ восемь часовъ утра, Ея Величество Государыня Императрица, удостоивъ принять отъ купечества и Еврейскаго общества хлѣбъ-соль, изволила, вмѣстѣ съ Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, въ сопровожденіи Г-на Министра Императорскаго Двора Князя Волконскаго, отправиться въ дальнѣйшій путь на городъ Харьковъ.

zornie urządzoném rycerstwem i śród pokoju nieustannie zwyciężasz i tłumisz, jeżeli nie wrogów, to sam duch nieprzyjaźliwości i trwogi, który zwykł wstrząsać Europę.

Prawowierny Monarcho! wielkie dzieła nie morda Ciebie. Ale jeżeli, podług słów Salomona, *czas jest wszelkiej rzeczy*, a zatem przez czas pewny powinien być i pokój: tedy przyjdź, wiele dla nas czuwającemu duchowi Twojemu day odpocząć — w sercach naszych.

A Błogosławieństwo Pańskie, które samo tylko daje i utwierdza prawdziwy pokój, niech zawsze spoczywa na Tobie, na Najjaśniejszej Twej Rodzinie, i na Twej Rosyi.

Po wysłuchaniu modłów i oddawszy cześć obrazom i relikwiom Świętych Pańskich, Najjaśniejsi Cesarstwo Ich Mość z Najjaśniejszą Familią raczyli przejszć przez czerwony ganek do sali granatowej, z tamtąd do pałacu; po czém Cesarz Jego Mość, Cesarzowa Jej Mość i Wielkie Xiężniczki raczyli oglądać nowo ukończony belweder.

Z Wielkiego Pałacu Cesarzowa Jej Mość z Ich Wysokościami Wielkimi Xiężniczkami, udała się w karetce do Małego Pałacu; a Cesarz Jego Mość z Ich Wysokościami Wielkimi Xiężętami Następca i KONSTANTYEM NIKOŁAJEWICZEM, był obecnym na paradzie zmiany straży Bielewskiego półku strzelców, z której był bardzo zadowolony.

Po zmianie straży Cesarz Jego Mość, w towarzystwie Jego Cesarzkiej Wysokości Wielkiej Xięcia Następcy, raczył jeździć na oddanie czci słynącemu cudami obrazowi Najświętszej Bogarodzicy Iwerskiej.

(G. M.)

— Z Ekaterynosławia, pod dniem 13-m Października donoszą: Dnia 6-go Października, o godzinie piątej z południa, miasto Ekaterynosław było uszczęśliwione przybyciem Najjaśniejszej Cesarzowej Jej Mości z Jej Cesarzką Wysokością Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWĄ. Przy odgłosie dzwonów, który uwiadomił o tém radośnym wypadku, w oka mgnieniu ulice okryły się niezliczoną tłumem ludu, pałającym jedną żądzą uyrzec ubóstwianą Monarchinię Rosyi.

Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość i Jej Wysokość Wielka Xiężniczka raczyły skierować swą drogę prosto do Katedralnego Soboru Przemienienia Pańskiego. U samego zajazdu mieli szczęście spotkać Cesarzową Jej Mość i Najjaśniejszą Jej Córkę zostający w obowiązku Cywilnego Gubernatora, Rzeczywisty Radzca Stanu Peutling, z urzędnikami Woyskowemi i Cywilnemi, tudzież Marszałek Gubernialny z Marszałkami Powiatowemi i Dworzanstwem; a przy wejściu do Soboru — Najprzewielebniejszy Anastazy, Biskup Ekaterynosławski i Taganrogski, z duchowieństwem. Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość i Jej Wysokość, po wysłuchaniu modłów i pienia mnogich lat Najjaśniejszemu Domowi, raczyły oddać cześć obrazom Świętych i oglądać godne uwagi przedmioty zakrystyi Biskupiey.

Przyjawszy błogosławieństwo Arcy-Pasterza obrazem Przemienienia Pańskiego, Cesarzowa Jej Mość z Wielką Xiężniczką, raczyła przybyć z Soboru do pałacu, uszczęśliwionego przed kilką dniami, pobylem Cesarzewicza Następcy. Tu Najjaśniejsza Pani raczyła przyjąć od Cywilnego Gubernatora najuniżeńszy raport o dobrym stanie Gubernii, a wyszedłszy z Jej Wysokością na balkon, Najłaskawiey powitała tłumnie zbierający się przed domem lud wszystkich stanów, wyrażający swą miłość i radość grzmiącemi okrzykami ура!

Po krótkim wytchnieniu, o ósmey wieczorem, Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość i Jej Wysokość raczyły przyymować byłych w Ekaterynosławiu Jenerałów, Sztab-i Ober-Oficerów wiedzy woyskowej, Gubernialnego Marszałka z obecnymi dworzanami, urzędnikami i damami. Na wieczernę do stołu mieli szczęście być zaproszonymi: Jenerał Piechoty Inzow, Jenerał-Adjutant Hrabia Nostitz z żoną, Gubernator Cywilny z żoną i Półkownikowa Strukowa. Miasto było oświecone.

Nazajutrz, 7-go Października, o ósmey z rana, Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość, udarowawszy przyjęciem od kupców i zgromadzenia żydowskiego chlebsól, raczyła z Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWĄ, w towarzystwie Pana Ministra Dworu Cesarzkiego, Xięcia Wołkońskiego, udać się w dalszą podróż na miasto Charkow.

Незабвенное для насъ пребываніе Ея Императорскаго Величества въ Екатеринославѣ ознаменовано свойственною Царскому сердцу благотворительностію. Государыня Императрица Всемиловитѣйше пожаловала для бѣдныхъ въ губерніи 8,000 руб.

— 11-го Октября, въ Понедѣльникъ, въ девятомъ часу вечера, Ея Высочество Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА изволила благополучно прибыть въ Екатеринославъ, прямо въ приготовленный для Императорской Фамиліи домъ, гдѣ имѣли счастье встрѣтить Ея Высочество состоящій въ должности Гражданскаго Губернатора, съ Губернскими Предводителями Дворянства. Вечеромъ городъ былъ иллюминированъ.

12-го Октября, въ 9 часовъ утра, Ея Высочество, изволила принимать у себя Преосвященнаго Анастасія съ почетнѣйшимъ духовенствомъ, военныя Штабы и Оберъ-Офицеры, служащія гражданскихъ чиновниковъ, дворянъ и дамъ. Купечество и Еврейское общество удостоились поднести Ея Высочеству хлѣбъ-соль.

Въ 10-мъ часу, Великая Княгиня отслушавъ въ кафедральномъ соборѣ краткое молитвословіе, и приложившись къ святымъ иконамъ, изволила разсматривать поставленный полъ церкви памятники Императрицѣ ЕКАТЕРИНѢ II. Ея Высочество удостоила Своимъ посѣщеніемъ губернскую выставку, и оттуда, въ одинадцать часовъ, изволила отправиться въ путь, при многочисленномъ стеченіи народа всѣхъ сословій. (О. В.)

— Ея Императорское Высочество Государыня Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА, 5-го Ноября, благополучно возвратилась въ Столицу изъ путешествія своего въ южныя губерніи.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 11 Октября назначаются: находящійся при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ Командующій Кавказскою Резервною Гренадерскою бригадою Генералъ-Лейтенантъ Гессе, состоять по Арміи. Состоящій по Артиллеріи и находящійся въ Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ, Генералъ-Маіоръ Симборскій 1-й, Командиромъ Кавказской Резервной Гренадерской бригады, съ состояніемъ по Арміи. Адъютантъ Командующаго войсками, на Кавказской линіи въ Черноморіи расположенными, Генералъ-Лейтенантъ Вельяминова 2-го Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка Поручикъ Баронъ Розенъ, Флигель-Адъютантомъ къ Ею Императорскому Величеству. Опредѣляется въ службу, состоящій при Главноуправляющемъ Гражданскою частію и пограничными дѣлами въ Грузіи, Армійской и Кавказской областяхъ, Камеръ-Юнкеръ Двора Ею Императорскаго Величества, Титулярный Советникъ Князь Италійскій Графъ Суворовъ-Рымникскій, Лейбъ-Гвардіи въ Егерскій полкъ поручикомъ, съ назначеніемъ состоять при Командирѣ Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса.

— Высочайшею Грамотою, отъ 3 Октября, Командиръ 2-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генералъ-Маіоръ Плаутинъ 1-й, Всемиловитѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны первой степени.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 14-й день минувшаго Октября, въ г. Екатериноградѣ, Всемиловитѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Анны, въ награду отличной и ревностной службы, Адъютанты Виленскаго Военнаго Губернатора, Гродненскаго, Бѣлостокскаго и Минскаго Генералъ-Губернатора, Генералъ-Адъютанта Князя Долгорукова 1-го: Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго полка Ротмистръ Триго-ни, — второй степени, Императорскою Короною украшеннаго, и Кавалергардскаго Ея Величества полка Штабъ-Ротмистръ Шадурскій — третьей степени. (Р. И.)

— Касательно награжденія Законоучителя Херсонской Гимназіи Священника Федора Кошевскаго, и дѣяча Покровской Церкви въ Крѣпости Св. Дмитрія, Ивана Иванова, за спасеніе, первымъ, отъ потопленія въ оврагѣ жены Губернскаго Секретаря Чепельскаго съ тремя малолѣтними дѣтьми и кучеромъ, а послѣднимъ, трехъ человекъ утопавшихъ въ рѣкѣ Донѣ, представлено было, по установленному порядку, чрезъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ на разсмотрѣніе Комитета Г. Министровъ, по Положенію коего, Ею Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволило: наградить ихъ медалями: Кошевскаго золотомъ, а Иванова серебряномъ, съ надписью за спасеніе погибавшихъ, для ношенія въ петлицѣ на Владимирскій лентѣ.

— Оружейному мастеру Якову Берtrandу, дана пятилѣтняя привилегія на изобрѣтенное имъ огнестрѣльное оружіе новаго устройства; Генеральнаго Штаба

Віекопмны дла насъ побыт Найяснѣйшей Цесарзѣ-вры Ея Мошци въ Екатеринбургѣ осталася ознаменованъ властивою Монаршему сердцу добротворительностію. Цесарзѣ-ва Ея Мошца Нытаскавией офіаровала для убогихъ въ Губерніи 8,000 рубли.

— Дня 11-го Паѣдзиерна, въ понедѣлаекъ, о дзевятой вечорѣмъ, Ея Высокош Вѣлка Хіѣзна ЕЛЕНА ПАВЛОВНА рачыла прыбыдъ щаччѣливѣ до Екатеринбургѣ, просто до прыготованаго для Фамиліи Цесарскіей дому, гдѣ мѣли щаччѣіе споткаѣ Ея Высокош застаючы въ обовязку Цывилнаго Губернатора, з Губерніалнымъ Маршаліемъ Дворчанства. Вѣчорѣмъ міасто было ошвѣчѣне.

Дня 12-го Паѣдзиерна, о дзевятой з рана, Ея Высокош рачыла у себѣ прыымовач Найпрзвѣлѣбнѣйшаго Анастасега зѣ знакомітшѣмъ дучовіѣнштвѣмъ, воысковыхъ Штатс- і Ober-Офіцѣровъ, урѣднічѣвъ цывилныхъ, дворчанство і дамы. Купчы і згромадзѣніе жыдовскіе мѣли щаччѣіе офіаровач Ея Высокош хлѣб-сол.

О годинѣ дзевятой, Вѣлка Хіѣзна, выслушавшы въ Соборѣ Катедральнымъ крѣткімъ моdlѣвъ, і оддавшы чщѣіе образѣмъ швѣтыхъ, рачыла оглѣдѣчъ взнѣсіѣны пры церквѣ помнікъ Цесарзѣ-вры Катарзыніѣ II. Ея Высокош ударовала швѣ бытношчѣію выставѣ Губерніалнѣю, а зтамтадъ о годинѣ једенастѣю, і рачыла удадъ сѣ въ дрогѣ, вшрѣдъ тлѣмнѣ згромадзѣнаго луду вшыткыхъ станѣвъ. (Г. О.)

— Ея Цесарска Высокош Вѣлка Хіѣзна ЕЛЕНА ПАВЛОВНА, дня 5-го Листопада, поврѣіла щаччѣливѣ до стѣліцы з подрѣію швей до Губернію поlудніѣвыхъ.

— Прзѣ Найвышшѣю Розкашъ Дзѣнны, подъ днѣмъ 11-мъ Паѣдзиерна, назначѣні: знайдучы сѣ пры Оддѣльнымъ Корпусѣ Кавказкѣмъ і Доходзучы Корказкѣ Обводѣю брыгадѣ Гренадьерѣвъ Јенѣраl- Поручнікъ Hesse, іічычъ сѣ въ Арміі. Іічычъ сѣ въ Артыллѣрыі і знайдучы сѣ въ Oddѣльнымъ Корпусѣ Кавказкѣмъ, Јенѣраl-Мажоръ Simborski 1-шѣю, Доходзучѣю Кавказкѣю Обводѣю брыгады Гренадьерѣвъ, з іічычѣніемъ сѣ въ Арміі. Адјутантъ Доходзучаго воыскамі, на лініі Кавказкѣю і на Чарноморзѣ розлѣжѣнѣмі, Јенѣраl-Поручніка Вѣлјаміновѣ 2-го, Поручнікъ Преображѣнскіей полку Гвардыі Baron Rosen, Скрзыдлѣвымъ Адјутантѣмъ Јѣго Цесарскіей Мошци. Прыѣты до службы, застаючы пры Глѣвно-Зарзѣдзачымъ чщѣію Цывилнѣю і пограничнѣмі справѣмі въ Грузіі, въ Орміанскѣмъ і Кавказкѣмъ Обводѣхъ, Камер-Јункіеръ Дворѣ Јѣго Цесарскіей Мошци, Radzca Honorowy Хіѣже Італійскіі Храбіа Suworow-Rymnikski, до Strzeleckiego полку Гвардыі Поручнікомъ, з назначѣніемъ застаѣчъ пры Доходзучѣю Oddѣльного Корпусу Кавказкѣю.

— Прзѣ Найвышшѣю Дыпломатѣ, подъ днѣмъ 3-мъ Паѣдзиерна, Доходзучѣ 2-ѣю брыгады 3-ѣю дывізіі Лѣккѣю Јазды, Јенѣраl-Мажоръ Plautin 1-шѣю, Найтаскавией міанѣваны Кавалѣрѣмъ Orderu Sw. Anny первой степени.

— Прзѣ Найвышшѣю Імѣеннѣю Укашы, до Капітулы Rosyyskich Цесарскіихъ і Крѣлевскіихъ Orderѣвъ, въ днѣ 14-мъ зешлѣго Паѣдзиерна, въ м. Екатеринбургѣ, Найтаскавией міанѣваны Кавалѣрами Orderu Sw. Anny, въ нагородѣ одначѣячѣю сѣ горлівошчѣію службы, Адјутанці Вѣленскіей Воытнѣю Губернатора, Grodzіѣнскіей, Біалѣстѣцкѣю і Мінскіей Јенѣраl-Губернатора, Јенѣраl-Адјутанта Хіѣчѣа Dothorukowa 1-го: Rotmistrz Grodzіѣнскіей Huzarskіей полку Гвардыі Trigonі, — drugіей stopnia, Цесарскѣю Корѣнѣю оздобіѣнѣю, і Штатс- Rotmistrz полку Кавалѣргардѣвъ Цесарзѣ-вры Ея Мошци Szadurski, — trzecіей stopnia. (R. I.)

— Вzglѣднѣ нагородзѣна Научычѣла Religii въ Гімназіумъ Chersonskіімъ Хіѣдза Теодора Koszewskіе-го і дзіака Церквѣ Pokrowy въ twierdzy Sw. Dymitra, Івана Іванѣва, за ураѣваніе, прзѣ первымъ, од утоніѣнѣя въ парѣвіѣ, жѣны Губерніалнѣю Секретарѣа Чѣпѣльскіе-го з trzema маlѣлѣтнѣмі дзѣчѣмі і воычѣю, а прзѣмъ ошатнѣго, trzѣхъ лудзі тонѣчѣхъ въ рзѣчѣ До-нѣ, прѣдставіѣно было, по рзѣдѣкѣмъ устанѣіѣнѣюмъ, прзѣ Р. Министра Справъ Вѣвнѣтрзѣхъ на розпатрѣчѣніѣ Комітѣту РР. Министрѣвъ, по кѣлѣго postanѣіѣнію, Јѣго Цесарска Мошца Найвышшѣю розкашѣчъ рачыла: нагородзічъ іхъ медалѣмі: Koszewskіе-го злѣтымъ, а Іванѣ-новѣа srebrnymъ, з напісѣмъ „за ratunek гіначѣхъ,“ dla носзѣнѣя въ пѣтелцѣ на вшдѣдзѣ Orderu Sw. Wлѣдзі-міѣрѣа.

— Маыстрѣ-броні Јакѣбѣу Bertrandѣу, данѣ пѣчѣіѣлѣтнѣю прывілѣю на выналѣзѣнѣю прѣзѣнъ броні огністѣю новаго уклѣду; Поручнікомъ Јенѣралнѣю Штатѣа Але-

Поручику Алексию *Тузкову*, десятилѣтня привилегія на способъ очищенія свекловичнаго сока, при-свеклосахарномъ производствѣ, посредствомъ дубильнаго вещества, съ прочими агентами, кои могутъ уничтожать оное въ сахарныхъ растворахъ, не вредя сахару, и Штабсъ-Капитану Дмитрію *Загряжскому*, шестилѣтня привилегія на экипажи съ подвижными колесами. (С. В.)

— Въ прошедшее Воскресенье, 31-го Октября, скончался, здѣсь, въ С. Петербургѣ, къ общему сожалѣнію, Пасторъ Лютеранской церкви Св. Анны, *Ф. Рейнботъ*, Генераль-Суперинтендентъ и Вице-Президентъ С. Петербургской Лютеранской Консисторіи. Ему было пятьдесятъ пять лѣтъ отъ роду. (Спб. В.)

Извѣстія изъ Турціи. — (Изъ *Смирнскаго журнала*). — Константинополь, 9 Октября н. ст.

Говорятъ, что Египетскій Паша прислалъ недавно одному Греческому дому въ Константинополь новую сумму, около 12,000,000 піастровъ, для уплаты своего долга Портѣ.

— *Смирна*, 21 Октября н. ст. — Большая часть знаменитыхъ путешественниковъ, посѣтившихъ Константинополь на пути изъ Вознесенска, проѣхали уже чрезъ Смирну, почти не останавливаясь въ этомъ городѣ.

15-го Октября, вечеромъ, прибыли сюда Е. К. Выс. Принцъ *Августъ Пруссійскій* и Его Святлость Герцогъ *Лейхтенбергскій*, въ сопровожденіи блистательной свиты. Герцогъ *Лейхтенбергскій* остановился въ домѣ Греческаго Консульства; не смотря на дурную погоду, Е. Святлость прогуливался верхомъ, въ Понедѣльникъ, въ окрестностяхъ Смирны; онъ останавливался въ селеніи *Бурнабатъ*, гдѣ ему приготовлена была закуска у перваго драгомана Греческаго Консульства, *Г. Цесаря Сея*. Въ тотъ же день Герцогъ *Лейхтенбергскій* и Принцъ *Августъ Пруссійскій* отплыли въ Аѣины. Отъѣзжая изъ Смирны, Его Святлость подарилъ Греческому Консулу красивую табакерку, а первому драгоману брилліантовую булавку.

Вчера, въ 8 часовъ утра, многочисленныя выстрѣлы артиллеріи возвестили о прибытіи на здѣшній рейдъ Эрцгерцога *Юанна Австрійскаго*. При первомъ появленіи парохода, на которомъ находился Е. Имп. Высочество, Адмиралъ *Дандоло* украсилъ флагами всѣ суда своей дивизіи, и когда Эрцгерцогъ приблизился на средину рейда, то съ фрегаты и потомъ со всѣхъ судовъ сдѣланъ былъ Королевскій салютъ изъ орудій.

Вскорѣ послѣ того, Е. И. Высочес. вступилъ на берегъ и, пройдя Турецкую часть города, снова возвратился на пароходѣ *Марія Анна*, куда приглашены были къ обѣду Адмиралъ *Дандоло*, дивизионные Командиры и Командиръ Англійскаго фрегата *Сафиръ*. Сегодня, Е. Выс. завтракаетъ на адмиральскомъ фрегатѣ; вслѣдъ за тѣмъ онъ отправляется въ Аѣины и на пути посѣтитъ главнѣйшіе острова Архипелага. Адмиралъ *Дандоло* также отправляется сегодня съ своею дивизіею, чтобы посѣтить въ Пирей ко времени прибытія туда Эрцгерцога. Е. Имп. Высочеству сопутствуетъ Принцъ *Адалбертъ Пруссійскій*. Австрійскій Интерпунцій и Баронъ *Теста* сопровождали Эрцгерцога *Юанна* до Смирны и сегодня вечеромъ возвращаются въ Константинополь, на пароходѣ *Марія Доротея*.

— Контръ-Адмиралъ *Галлуа*, командующій Французскою дивизіею на Левантѣ, прибылъ 13 числа по полудни къ якорной стоянкѣ у Вурлакскихъ острововъ, съ тремя линійными кораблями: *Юпитеръ*, подъ адмиральскимъ флагомъ, *Сантъ-Петри* и *Триданъ*. Корабли *Монтебелло* и *Тритонъ* ожидаютъ туда же съ минуты на минуту. По дошедшимъ до насъ свѣдѣніямъ, Адмиралъ *Галлуа*, кажется, не поидетъ теперь въ Смирну и, чрезъ два или три дня, намѣренъ совершить плаваніе съ своею дивизіею къ берегамъ Трои. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 7-го Ноября.

Со времени Іюльской революціи до сихъ поръ, Г-на *Моле* почитали всегда представителемъ мыслей и воли Короля. До какой степени Господинъ *Монталиве* имѣлъ вліяніе на Короля, трудно угадать; однако онъ всегда былъ посредникомъ всѣхъ министерскихъ переговоровъ. Въ послѣднее время, Г. *Моле* приобрѣлъ болѣе довѣрія при дворѣ, а хорошо обдуманые и приведенные къ концу брачныя договоры въ Королевской Фамиліи, сблизили его еще болѣе и поставили на такой степени, которая кажется нѣсколько удаляетъ Г-на *Монталиве*, въ чѣмъ не малую доставляютъ помощь Господину *Моле* его

хему *Тузкову*, десятилѣтні привилегія на способъ очищенія сока бурякового, въ роженіи cukru, за pomocą garbnika, z innymi działaczami, które mogą go niszczyć w roztworach cukrowych, nie szkodząc cukrowi. i Sztabs-Kapitanowi Dymitrowi *Zagriazskiemu*, przywilej sześcioletni na pojazdy z ruchomemi kolejami.

— W przeszłą Niedzielę, 31-go Października, umarł tu, w S. Petersburgu, powszechnie żałowany Pastor Luterskiego, kościoła Sw. Anny, *F. Reinbot*, Jeneralny Superintendent i Vice-Prezydent S. Petersburgskiego Luterskiego Konsystorza, mając wieku lat pięćdziesiąt pięć.

Wiadomości z Turcyi. — (z Dziennika Smirneńskiego). — Konstantynopol 9 Październ. n. s.

Mówią, że Basza Egiptu przysłał nie dawno pewnemu domowi Greckiemu do Konstantynopola nową sumą około 12,000,000 piastrow, dla opłaty długu swojego Porcie.

— *Smirna*, 21-go Października n. s. — Większa część znakomitych podróżnych, którzy po drodze z Woznesieńska odwiedzili Konstantynopol, przejechali już przez Smirnę, prawie nie zatrzymując się w tém mieście.

Dnia 15-go Października, wieczorem, przybyli tu J. Kr. W. Xiążę *August Pruski* i Jaśnie Oświecony Xiążę *Leuchtenbergski*, w towarzystwie świetnego orszaku. Xiążę *Leuchtenbergski* stanął w domu Konsulatu Greckiego; pomimo złej pogody, JO. Xiążę przejeżdżał się konno, w poniedziałek, w okolicach Smirny; zatrzymał się we wsi *Burnabacie*, gdzie mu przygotowano zakąskę u pierwszego Dragomana Konsulatu Greckiego, *P. Cezara Seja*. Dnia tegoż Xiążę *Leuchtenbergski* i Xiążę *August Pruski* wypłynęli do Aten. Wyjeżdżając ze Smirny Xiążę *Leuchtenbergski* udarował Konsula Greckiego piękną tobakierą, a pierwszego Dragomana szpilką brylantową.

Wczora o godzinie ósmej zrana, liczne wystrzały artylleryi obwieściły przybycie do tutejszego Portu Arcy Xięcia *Jana Austriackiego*. Za pierwszym ukazaniem się parochodu, na którym się J. C. Wysokość znajdował, Admirał *Dandolo* ozdobił banderami wszystkie okręty swej dywizyi, i w chwili, kiedy Arcy-Xiążę zbliżył się do śródka przystani, naprzód z fregaty, a potem ze wszystkich okrętów uczyniono z dział salwę królewską.

Wkrótce potem, Jego Cesarska Wysokość wysiadł na brzeg, i przeszedłszy Turcką część miasta, powrócił znowu na parochod *Marya Anna*, dokąd zaproszeni byli na obiad Admirał *Dandolo*. Dowódcy dywizyi i Dowódca Angielskiej fregaty *Szafir*. Dzisiaj Jego Wysokość ma śniadanie na fregacie Admiralskiej; wkrótce udaje się on do Aten i po drodze odwiedzi znaczniejsze wyspy Archipelagu. Admirał *Dandolo* wypływa także dzisiaj ze swą dywizją, dla pospieszenia do Pireum na czas przybycia tam Arcy-Xięcia. J. C. Wysokości towarzyszy Xiążę *Adalbert Pruski*. Internunciusz Austriacki i Baron *Testa*, przeprowadzali Arcy-Xięcia *Jana* do Smirny, a dziś wieczorem powracają do Konstantynopola, na statku parowym *Marya Dorothea*.

— Kontr-Admirał *Galois*, dowodzący dywizją francuską w Lewancie, dnia 13-go z południa przybył do miejsca zarzucania kotwicy u wysp Balearskich, z trzema okrętami liniowemi *Jupiter*, pod banderą Admiralską, *Santi-Petri* i *Trident*. Okręty *Montebello* i *Triton* są tam co chwila oczekiwane. Podług otrzymanych przez nas wiadomości, zdaje się, że Admirał *Galois*, nie zawinie teraz do Smirny, ale za dwa lub trzy dni, ma zamiar wypłynąć ze swą dywizją ku brzegom Troi. (Gaz. Odes.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryż, dnia 7 Listopada.

Od czasu rewolucyi Lipcowey aż dotąd, uważano w Panu *Montalivet* tę osobę, która wyrażała zawsze myśli i chęci Króla. Jak dalece posuwał P. *Montalivet* wpływ swój na Króla, trudno wiedzieć; był jednak zawsze pośrednikiem wszystkich kombinacyi ministerjalnych. W nowszych czasach, pozyskał Pan *Mołé* więcey zaufania na dworze, a szczęśliwie pomysłane i ukończone układy małżeńskie w rodzinie Królewskiej, zbliżyły go jeszcze więcey i postawiły na takim stanowisku, które zdaje się usuwać nieco Pana *Montalivet*, w czem są także Panu *Mołé* wiele na pomocy jego osobiste przynioty i powierchowność sta-

личныя качества и прекрасная наружность. Г. *Монталиве*, который как Министръ Внутрен. Дѣлъ управляетъ теперь выборами, желалъ бы склонить ихъ къ доктринерско-консервативной партіи, напротивъ Г. *Моле* для пріобрѣтенія уваженія къ Министерству въ Палатѣ Депутатовъ, старается пригласить въ Министерство Г-на *Тьера* и вмѣстѣ соединиться съ умѣренной партіею. (G. C.)

— Въ письмѣ изъ Тулона отъ 4-го ч. уведомляютъ: „Полученныя извѣстія изъ Константины сегодня неблагоприятны; холера, тифусъ и поносъ, кажется посѣтили сей городъ, чтобы насъ заставить искупить еще дороже наше завоеваніе. Герцогъ *Караманъ* умеръ, и кромѣ того многіе Офицеры. Главный Командиръ отправилъ немедленно всѣ войска въ лагерь въ Бону, кромѣ 4 или 5,000 чел., которые частію предвѣщены прикрывать Генеральный Штабъ и Принцевъ, частію, подъ начальствомъ Полковника *Бернелла* остаются гарнизономъ въ Константино. Не очень довольны способомъ, какимъ Ген. *Валле*, управляетъ завоеваннымъ городомъ. Кажется, что съ одной стороны, не слишкомъ скоро велѣлъ онъ похоронить трупы убитыхъ, чѣмъ зараженъ воздухъ, и съ другой стороны, что по представленію двухъ зломыслищихъ людей, велѣлъ арестовать Калифа *Салимана*, самаго непримиримаго противника *Ахмета*, который присоединился къ намъ, чтобы отомстить Бюю. Арестъ этотъ удалилъ отъ насъ многихъ начальниковъ и жителей, имѣвшихъ къ *Салиману* большое почтеніе. Ген. *Валле* кажется не очень посвятилъ себя Африканскимъ дѣламъ. Впрочемъ видно, Генераль *Дамрмонтъ* не оставилъ ничего письменнаго, гдѣ бы онъ изобразилъ свою систему, точку до которой онъ довелъ это, и то, что еще оставалось дѣлать. Для нынѣшняго главнаго Начальника теперь все новое, и въ мѣрахъ, которыя онъ принялъ въ отношеніи *Ахмета*, будто зашелъ онъ нѣсколько далеко, если это правда, что онъ ему предложилъ возвращеніе города.“

— Г. Горацій *Вернетъ*, 28 Октября отплылъ изъ Марселя въ Константиноу.

— Вчера здѣшній торговый домъ *Ротшильдъ* получилъ изъ Мадрита увѣреніе, что его контрактъ для добыванія рудниковъ ртуты въ Альмаданѣ, не смотря на рѣшеніе Кортесовъ, удержанъ, такъ какъ Испанское Министерство опредѣлило, почитать это дѣло чисто административною мѣрою, которая вовсе независитъ отъ законодательной власти.

8-го Ноября.

Король и Королева Бельгійскіе вчера по полудни въ 5 часовъ, отправились обратно въ Брюссель. — Герцога *Немурскаго* чрезъ нѣсколько дней ожидаютъ въ Парижѣ. По новѣйшимъ письмамъ, Герцогъ *Немурскій* и Принцъ *Жоанвилльскій* 29-го ч. пр. м. оставили Константиноу.

— Новонаименованный Прусскій Посланникъ въ Парижѣ Баронъ *Арнишъ*, вчера сюда прибылъ.

9-го Ноября.

Вчера и сегодня объявлено здѣсь 217 выборовъ въ депутаты. Между ними находится 45 кандидатовъ оппозиціи, именно Гг. *Гавенъ*, *Телендье* (избранъ два раза), *Валазе*, *Баллотъ*, *Менюль*, *Шанюи-Монтлавиль*, *Гарнье Паже*, *Дежоберъ* (два раза избранъ), *Авг. Порталисъ*, *Шегно*, *Мартина*, *Ген. Демарсай*, *Гогіе*, *Ларабитъ*, *Одилонъ Барро*, *Клозель* (избранъ два раза), *Паже*, *Могинъ*, *Ген. Тіардъ* (избранъ два раза), *Гле-Бизонъ*, *Лакроссъ*, *Блак-Белеръ*, *Телонъ*, *Соба*, *Ген. Сюбервикъ*, *Шарльманъ*, *Никодъ*, (избранъ два раза), *Билло*, *Рожеръ*, (избранъ два раза), *Леженъ*, *Боаро*, *Лероль*, *Дюфоръ*, *Бюйеръ-де-Пейрею*, *Будускіе*, *Жоссонъ*, Баронъ *Мерсье*, *Клогенсонъ*, *Геральболтъ*, *Граммонъ*, *Сентъ Альбинъ*, *Сельвезъ*, *Огисъ*, *Жюниенъ* и *Дрольтъ*. Далѣе 5 легитимистовъ, именно Гг. *Дюгабе*, избранъ въ Фоа, *Берриѣ*, и *Наранкъ* избранъ въ Марсель, *Бленъ де-Бурдонъ* избранъ въ Дуланъ и *Раншинъ* избранный въ Лаво. Прочіе 167 депутатовъ были кандидатами Министерства или умѣренной партіи. На многихъ мѣстахъ опять оппозиціонные депутаты замѣнены конституціонными депутатами, напр. въ Лапалисѣ, Эльбефѣ, Клермонъ-Ферранъ, Риомъ, Эмбрюнъ, Рюффекъ, Маконъ, Кастель-Сарраженъ, Дижонъ, Доле и Понтиви. Г. *Тьеръ* въ Аиксѣ а Г. *Гизо* въ Лисіе, опять избраны. Тутъ выступилъ противу него Г. *Лавитъ*, но упалъ 146-ми противу 321. Также и въ Байоннѣ Министерскій кандидатъ Г. *Шегаре* получилъ надъ нимъ верхъ. Слѣдственно Г. *Лавитъ* не удержался во всѣхъ шести коллегіяхъ, въ которыхъ былъ кандидатомъ. Г. *Веронъ*, прежній директоръ большой оперы, кандидатъ оппозиціи не удержался въ Ландернау (Финистерре) а Г. *Ламартинъ* избранъ три раза, два раза въ Маконъ и разъ въ Бергесъ.

ranna. Pan *Montalivet*, który jako Minister Spraw Wewnętrznych kieruje teraz wyborami, chciałby nakłonić takowe do stronnictwa doktrynersko-konserwacyjnego, przeciwnie P. *Molé*, życzy sobie dla zapewnienia wziętości ministeryum w Izbie Deputowanych, przybrać teraz do Ministeryum P. *Thiers* i złączyć się zrazem ze stronnictwem tiers-parti. (G. C.)

List z Tulonu pod d. 4 donosi: „Otrzymałe z Konstantyny wiadomości brzmią dzisiaj niepomyślnie: cholera, typhus i biegunka, zdaje się, nawiedziły to miasto, ażeby nowe nasze podbicie jeszcze drożey okupić. Xiążę *Caraman* umarł, a oprócz niego, wielu jeszcze oficerów. Główny dowódzca odesłał natychmiast wszystkie woyska do obozu i do Bony, z wyjątkiem 4 ch do 5000 ludzi, którzy, częścią przeznaczeni są eskortować Xięcia i Sztab Jeneralny, częścią, pod dowództwem Półkownika *Bernelle*, mają pozostać na załodze w Konstantynie. Nie bardzo są zadowoleni ze sposobu, w jaki Jenerał *Valée*, zarządza zdobytém miastem. Zdaje się, iż z jednej strony nie dość zawczasie sprzątnąć kazał ciała pobitych, przez co powietrze зараżone zostało, i że z drugiej strony na doniesienie dwóch podstępców, rozkazał zatrzymać Kalifa *Solimana* najzaciętszego przeciwnika *Achmeta*, który się do nas był przyłączał, dla pomśzczenia się na Beju. Aresztowanie to odstąpiło od nas kilku naczelników i wielu mieszkańców, którzy ku *Solimani* wielkie mieli poszanowanie. Jenerał *Valée* zdaje się nie bardzo poświęcił siebie sprawom Afrykańskim. Zresztą widać, że Jenerał *Damrémont* nic nie zostawił na piśmie, gdzieby wyłożył swój systemat, punkty, do którego co doprowadził i to, co jeszcze pozostało do czynienia. Dla teraźniejszego naczelnego dowódcy jest wszystko nowem i w krokach, które już uczynił względem *Achmeta*, nieco zadaleko się posunął, jeśli to jest prawda, że mu czynił propozycyą do oddania na powrót miasta.“

— P. Horacyusz *Vernet* d. 28 Paźdź. wypłynął z Marsylii do Konstantyny.

— Wczora tutejszy handlowy dom *Rotszyldów*, otrzymał z Madrytu zapewnienie, że kontrakt jego na wydzierżawienie kopalni żywego srebra w Almaden, pomimo rozstrzygnięcia Korteów, utrzymany został, gdyż Ministeryum Hiszpańskie postanowiło, uważać to zdarzenie, jako środek czysto administracyjny, który zgoła nie zależy od władzy prawodawczej.

Dnia 8.

Król i Królowa Belgijscy, wczora o godz. 5 po południu z powrotem udali się do Bruxelli. — Xięcia *Nemours* za dni kilka oczekują do Paryża: gdyż podług najnowszych wiadomości, Xiążę *Nemours* i Xiążę *Joinville*, d. 29 z. m. opuścili Konstantynę.

— Nowo mianowany Poseł Pruski w Paryżu, Baron *Arnim*, wczora tu przybył.

Dnia 9.

Wczora i dzisiaj ogłoszono tu 217 wyborów deputowanych. Pomiędzy nimi znajduje się 45 kandydatów oppozycji, mianowicie PP. *Havin*, *Taillandier* (wybrany dwa razy), *Valazé*, *Ballot*, *Maigniol*, *Chapuis-Montlaville*, *Garnier Pagès*, *Desjohert* (wybr. 2 razy), *Aug. Portalis*, *Chaigneau*, *Martinet*, *Jenerał Demarçay*, *Gauguier*, *Larabit*, *Odilon-Barrot*, *Clauzel* (wybr. 2 razy), *Pagès*, *Mauguin*, *Jenerał Thiard* (wybr. 2 razy), *Glais-Bizoin*, *Lacrosse*, *Blacque-Bellair*, *Teulon*, *Saubat*, *Jenerał Subervic*, *Charlemagne*, *Nicod* (wybr. dwa razy), *Billaut*, *Roger* (wybr. 2 razy), *Lejeune*, *Boirot*, *Leyrault*, *Dufaure*, *Boyer-de-Peyreleau*, *Boudousquie*, *Josson*, *Baron Mercier*, *Clogenson*, *de Hérambault*, *Grammont*, *Saint-Albin*, *Selwes*, *Auguis*, *Junien* i *Drault*. Dalej 5 legitymistów, to jest: PP. *Dugabé*, wybrany w Foix, *Berryer* i *Parancque*, obrani w Marsylii, *Blin-de-Bourdon*, obrany w Doullens i *Renchin* obrany w L. vaux. Pozostali 167 deputowani byli Kandydatami Ministeryum albo tiers-parti. — Na wielu miejscach znowu oppozycyjni deputowani zamienieni zostali przez deputowanych konstytucyjnych, np. w Lapalisie, Elboeuf, Clérmont-Ferrand, Riom, Embrun, Ruffec, Mâcon, Castel-Sarajin, Dijon, Dolé i Pontivy. P. *Thiers* obrany został w Aix, a P. *Guizot*, znowu w Lisieux. Tu wystąpił przeciwko niemu P. *Lafitte*, lecz upadł mniejszością 146 przeciwko 321 głosów. Takież i w Bajonnie przewyższył go kandydat Ministeryalny P. *Chegaray*. Zatem P. *Lafitte*, nie utrzymał się we wszystkich sześciu kollegiach, w których był kandydatem. P. *Véron*, dawniejszy dyrektor wielkiej opery, kandydat oppozycji, upadł w Landernau (Finisterre) a P. *Lamartine*, został obrany trzy razy, dwa razy w Mâcon i raz w Bergues.

— По случаю нынѣшняго совершеннаго исключе-
нія Г-на *Лафитта* изъ Палаты Депутатовъ, *Gazette de France* дѣлаетъ слѣдующее замѣчаніе: „Пер-
вая революція истребила всѣхъ своихъ дѣтей, а вторая
истребитъ вѣроятно всѣхъ отцевъ своихъ.“

— *Мониторъ* содержитъ слѣдующее: „Многіе жур-
налы сообщили публикѣ объ опустошеніяхъ, кото-
рые произвела холера въ Африкѣ въ рядахъ наше-
го войска. Въ Бонѣ холера почти совершенно пре-
кратилась, а въ Константинополѣ по послѣднимъ извѣ-
стіямъ, значительно уменьшилась противу прежняго.
Но только къ сожалѣнію правда то, что Генераль
Караманъ умеръ въ Константинополѣ отъ холеры. Что
касается Генерала *Перрего*, то онъ страдаетъ толь-
ко отъ тяжелой своей раны.“

— *Journal du Commerce* сообщаетъ частное пись-
мо изъ Константины отъ 26 Октября, изъ котораго
видно, что экспедиціонное войско въ Константинополѣ,
во всякомъ отношеніи находится въ жалкомъ состо-
яніи и что приготовленія къ обратному походу вой-
ска, кромѣ оставленнаго гарнизона въ Константинополѣ,
ревностно производятся.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Боны отъ 1 ч.,
Генераль *Трезелъ* туда прибылъ съ транспортомъ
больныхъ и раненыхъ. — Графиню *Дамремонтъ* ожи-
даютъ въ Бону; она хочетъ провожать тѣло своего
супруга во Францію и уже предоставленъ пароходъ
въ ея распоряженіе.

— Графъ *Гонфалонери* со вторника находится
въ Парижѣ, и будто отъ Графа *Моле* получилъ увѣ-
реніе, что его спокойствіе не будетъ нарушено. Онъ
намѣренъ отправиться чрезъ нѣсколько дней въ Мон-
пелье или Пау гдѣ проведетъ зиму.

10-го Ноября.

Число сдѣлавшихся извѣстными до сегодняш-
няго вечера выборовъ въ депутаты, простирается до
438. По сему осталось еще 21 къ наименованію. Изъ
наименованныхъ уже депутатовъ, 411 довольно хо-
рошо извѣстны виды, и потому ихъ *приблизно* мо-
жно раздѣлить слѣдующимъ образомъ: династической
оппозиціи 92; радикальной оппозиціи 10; лѣваго цен-
тра 150; легитимистовъ 14; доктринеровъ 35 и чисто
министерскихъ 110.

— Правительство объявило сегодня слѣдующую те-
леграф. депешу изъ *Бордо* отъ 4-го з. (!): „Генер.
Эспартеро 26 ч. пр. м. стоялъ въ Бривіескѣ, от-
куда онъ увѣдомляетъ, что *Донъ-Карлосъ* чрезъ до-
лину Мена возвратился въ Бискайскія провинціи.
Къ сему присовокупляетъ, что онъ возстановитъ со-
общеніе съ сѣвѣрною арміею и сдѣлаетъ распоряже-
ніе, для обезпеченія зимняго лагеря.“

— Письмо изъ Байонны отъ 6-го ч. сообщаетъ
прокламацію *Донъ-Карлоса*, изданную изъ новой
квартиры Арцинига отъ 29 Октября. Она издана къ
охотникамъ и содержится въ слѣдующемъ: „Охотни-
ки! Побѣжденная и униженная революція, которая
видитъ близкое время, когда падетъ подъ вашими у-
дарами, положила надежды свои на оружіе, которое
стоитъ ей вѣроломства, и такимъ образомъ ласкает-
ся, поддержать оную еще нѣкоторое время. Но ея
низкія намѣренія извѣстны, и я успѣю уничтожить
ихъ. Такъ какъ я желаю, въ самомъ скорѣйшемъ
времени сдѣлать конецъ этой истребительной войнѣ,
то я теперь опять обратился навремя въ сіи вѣрныя про-
винціи; но скоро вы увидите, что я съ усердіемъ
возвращусь на постъ, куда призываютъ меня мои
обязанности. Ваша храбрость внушаетъ мнѣ довѣ-
ріе, и я готовъ, если это нужно будетъ, умереть сре-
ди васъ. Переходъ вашъ чрезъ разныя провинціи
доказалъ, что народъ вездѣ ожидаетъ только времени
искупленія, и Европа чрезъ васъ узнала, что мои
враги суть также врагами жителей всего Каролев-
ства. Храбрые охотники! Какъ свидѣтель вашего
мужества, какъ сотоварищъ трудовъ вашихъ, какъ
прославитель добродѣтелей вашихъ, я сегодня хочу
дать вамъ блистательное доказательство моего высока-
го къ вамъ почтенія; я отнынѣ стану впереди васъ
и самъ поведу васъ къ побѣдѣ. Останьтесь неизмѣн-
ными и положитесь со всею довѣренностію на ваше-
го Генералиссимуса. Не забывайте, что это вашъ Ко-
роль Карлосъ.“

— *Донъ-Карлосъ* находился 28 ч. въ Дуранго, Ин-
фантъ *Донъ-Себастьянъ*, слышно боленъ въ Пенья-
серрадѣ, *Царіатеги* въ Дикастило и *Санцъ* въ Э-
стелли. 1-го Ноября *Донъ-Карлоса* ожидали въ Онья-
ту. Въ тотъ же день 7 Христианосскихъ баталіоновъ
будто прибыло съ 200 лошадьми подъ начальствомъ
Улибары и *Ирриарте* въ Пампелону, и городъ сей
снабдили продовольствіемъ. (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 7-го Ноября.

Комитетъ назначенный для распоряженій къ

— Теразніешее zupełne wyłączenie P. *Lafitte* z Iz-
by Deputowanych spowodowało *Gazette de France* do
następującej uwagi: „Pierwsza rewolucya pochłonięta
wszystkie swoje dzieci, druga zapewna pochłonie
wszystkich swoich ojców.“

— *Monitor* zawiera, co następuje: „Rozmaite dzien-
niki zawiadomiły publiczność o spustoszeniach, które
zrządziła cholera w Afryce w naszych szeregach. W
Bonie cholera prawie całkiem ustała, a w Konstanty-
nie, gdzie z początku była silną, podług ostatnich wi-
adomości, znacznie się zmniejszała. Tylko na nieszczę-
ście sprawdziło się, że Jenerał *Caraman* umarł w
Konstantynie z cholery. Co zaś do Jenerała *Perregaux*,
ten cierpi tylko skutkiem ciężkiej swej rany.“

— *Journal du Commerce* udziela list prywatny z
Konstantyny pod d. 26 Październ., z którego się okazuje, że
wojsko wyprawy w Konstantynie w każdym wzglę-
dzie, w opłakanym stanie, i że przygotowania do od-
wrotnego marszu wojska, oprócz pozostałej w Kon-
stantynie załogi, odbywają się z pośpiechem.

— Podług najnowszych wiadomości z Bony pod d.
1, Jenerał *Trezel* przybył tam z transportem chorych
i ranionych. — Hrabiny *Damremont* oczekują do Bony;
chce ona przeprowadzić ciało swojego małżonka do
Francyi, i na ten koniec oddano parochod do jej roz-
porządzenia.

— Hrabia *Gonfalonieri* znajduje się od wtorku w
Paryżu i od Hrabiego *Molé* ma otrzymać zapewnie-
nie, że jego spokojność nadal nie będzie miészana.
Ma on zamiar za dni kilka udać się do Montpellier
albo Pau, i tam przepędzić zimę.

Dnia 10.

Liczba ogłoszonych do dnia dzisiejszego po połu-
dniu wyborów deputowanych dochodzi do 438. Dla
tego więc nie dostaje tylko jeszcze 21 mianowań. 411-tu
już mianowanych deputowanych, jest dość znajomy sposób
myślenia wszystkim tak, iż *mniey więcey* rozklassyfi-
kować ich można w następującym sposobie: opozycyi dynasty-
cznej 92; radykalnej opozycyi 10; lewego środka 150;
legitymistów 14; doktrynerów 35 i czysto Ministerjal-
nych 110.

— Rząd ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegr. z
Bordeaux pod d. 4 (!): „Jenerał *Espartero* stał d. 26
z. m. w Briviesca, z kąd donosi, że *Don Carlos* przez
dolinę Mena powrócił do prowincyi Biskajskich Do-
daje przytém, że przywróci związki z armią północną
i uczyni rozporządzenia dla zabezpieczenia obozu zimo-
wego.“

— List z Bayonny pod d. 6 udziela nową odezwę
Don Carlosa, datowaną z głównej kwatery Arciniega
pod 29 Październ.; wydana jest ona do ochotników i brzmie,
jak następuje: „Ochotnicy! Zwyciężona i upokorzona
rewolucya, która widzi bliską chwilę, kiedy ulegnie
pod waszemi ciosami, położyła swą nadzieję w orężu,
godnym jej wiarołomstwa, i pochlebia sobie, iż czas
niejaki przedłuży jeszcze jej egzystencją. Lecz ohydne
jej zamiary są wiadome; potrafię więc je zniszczyć.
Ponieważ niszczący tey walce, w nayprędżym czasie
pragnę koniec położyć, znowu tedy udałem się na mo-
ment dotych wiernych prowincyi; lecz wkrótce u-
rzycie mnie z zapalem powracającego na miejsce, na któ-
re wzywają mnie moje obowiązki. Mężtwo wasze, wle-
wa we mnie zaufanie, i, jeśli tego będzie potrzeba, bę-
dę mógł w pośród was umrzeć. Przechod wasz przez
rozmaite prowincye dowiodł, że naród wszędzie oczekuje
tylko chwili wybawienia, a Europa przez was się
dowiedziała, że moi nieprzyjaciele są takież nieprzy-
jaciółami mieszkańców całego Królestwa. Waleczni
ochotnicy! Jako świadek waszego męstwa, jako współ-
towarzysz trudów waszych, jako wielbiciel cnót was-
szych, chcę wam dać dzisiaj świetny dowód wysokiego
mojego ku wam poważenia; odąd sam stanę na czele
was i sam powiodę was do zwycięstwa. Pozostań-
cie nieodmiennie takimi, jakimi byliście dawniey i
mieście zupełne zaufanie w waszym wodzu. Nie zapo-
mnijcie, że nim jest Król wasz Karol.“

— *Don Carlos* znajdował się d. 28 w Durango, In-
fant *Don Sebastian* podobno chory w Peñacerrada,
Zariateguy w Dicastillo, a *Sanz* w Estelli. Na 1 Li-
stopada *Don Carlosa* oczekiwano do Oñaty Tegoż
dnia 7 batalionów Krystynistów z 200 koniami przybyli
do Pampelony i miasto opatrzyli w zapasy żywno-
ści. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 7-go Listopada.

Komitet, któremu poruczone rozporządzenia do

празднеству даваемому послѣ завтра въ Гильдгалъ въ честь Королевы, какъ въ день утвержденія Лорда Мэѳора, будто при приглашеніи къ сему пиршеству, устранилъ всѣ виды политическаго пристрастія.

— Вода, которая 3 ч. с. м. ворвалась въ Тунель, на этотъ разъ нашла путь не сверху но съ боку. Опять уже приняты обыкновенныя мѣры, чтобы укрѣпить прорывъ въ рѣкѣ, и по сему чрезъ 10 или 12 дней работа опять будетъ продолжаться.

— Письма из Санъ-Себастьяна прибывшія прямо въ Лондонъ, подтверждаютъ сообщенное въ Французскихъ журналахъ извѣстіе, что Христиносское укрѣпленіе Иниго 29 Октября сдалось, и что гарнизонъ положивъ оружіе, обратился въ Пампелону. Носится слухъ о новой Карлистской экспедиціи, которая намѣрена перейти чрезъ Эбро. Прибывшее въ Санъ-Себастьянъ письмо изъ Толосы отъ 29 Октября объявляетъ навѣрное, что распространенное за нѣсколько дней извѣстіе о переходѣ *Донъ-Карлоса* чрезъ Эбро, ложно и есть чисто биржевая спекуляція.

(A.P.S.Z.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 25 го Октября.

Сегодня Е. Выс. Герцогъ Бернардъ *Саксенъ-Веймарскій* съ своимъ сыномъ Принцемъ *Вильгельмомъ*, имѣли прощальную аудіенцію у Султана, и послѣ завтра на Француз. пароходѣ оставляютъ эту столицу. Они намѣрены сдѣлать поѣздку въ Сирію и Египеть и оттуда возвратятся въ Голландію.

— Султанъ 22 ч. с. м. перенесъ зимнюю свою резиденцію въ Бешикташъ. Вчера всѣ Высочіе Савоиники посѣщали тамъ Его Высоч.— Престѣнъ Топхана Мушири и Намѣстникъ Триполиса, Тагиръ-Паша, впалъ въ немилость и съ годовымъ пенсіономъ уволенъ въ отставку.

— По письмамъ изъ Сѣо, Капитанъ-Паша съ своею эскадрою прибылъ къ Чесмѣ. Въ одно почти время, Французская эскадра подъ начальствомъ Контръ-Адмирала *Галлоа*, состоящая изъ трехъ кораблей, туда прибыла, гдѣ они оказали другъ другу взаимныя почести.

— Караванъ пилигримовъ за нѣсколько дней, подъ предводительствомъ Суре-Эмини, Кіамиль-Эфендій, отправился въ Мекку. (A.P.S.Z.)

Г Р Е Ц І Я.

Детины, 27-го Октября.

Его Кор. Высоч. Принцъ *Августъ* Прусскій и Его Свѣтлость Герцогъ *Максимиліанъ Лейхтенберскій*, 19-го ч. с. м. въ сопровожденіи многихъ Прусскихъ Штабъ - Офицеровъ благополучно сюда прибыли. 24-го ч. прибыли также Его Император. Высочество Эригерцогъ *Іоаннъ* Австрійскій и Его Корол. Высочество Принцъ *Адалбертъ* Прусскій.

— Французскій пароходъ привезъ, какъ французскую долю третьей серіи займа, миллионъ франковъ. (A.P.S.Z.)

К О Н С Т А Н Т И Н А.

(Окончаніе.)

Нынешняя Константи́на, главный городъ провинціи или Бейлыка того же имени, расположенъ амфитеатромъ на склонѣ гранитной скалы, омываемой съ трехъ сторонъ, подобно полуострову, рѣкою Руммелемъ. Въ ней считается около 1,700 домовъ, которые однакоже не имѣютъ террасъ, какъ во всѣхъ прочихъ Мавританскихъ городахъ, но покрыты черепицами. Народонаселеніе Константины состоитъ изъ 30,000 Мавровъ, Кулугли и Евреевъ, между которыми считается до 8,000 человѣкъ, способныхъ носить оружіе. Городъ огражденъ скалами со всѣхъ сторонъ, кромѣ западной. Въ немъ находятся четверо воротъ: Бабъ-эль-Габіа, ведущіе къ рѣкѣ Руммелю; Бабъ-эль-Райбахъ или Бабъ-эль-Уадъ (ворота торгѣвые, или рѣчные), стоящіе въ недалекомъ разстояніи отъ первыхъ и ведущіе къ развалинамъ; Бабъ-эль-Дшеддидъ (новые ворота), къ которымъ примыкаетъ дорога изъ Алжира, и наконецъ Бабъ-эль-Кантара (ворота мостовые), стоящіе насупротивъ Эль Мансурской плоской возвышенности. Три первые ворота соединяются стѣною въ 30 футовъ вышиною, по всей вѣрояности, древняго построенія. На всѣхъ прочихъ пунктахъ окружающаго стѣна чрезвычайно низка и худо сложена, но гранитная скала, почти отвѣсная, образуетъ тамъ стѣну природную и составляетъ гораздо лучшую защиту. Касбахъ есть упоминаемое Докторомъ Шау древнее зданіе въ самой верхней части города на краю пропасти. Эта, необыкновенно крѣпкая цитадель, защищается осмью пушками. Она вѣнчается гранитною скалою и господствуетъ надъ всѣмъ городомъ, хотя и надъ нею въ свою очередь господствуютъ скалы съ сѣвера и сѣверо-во-

mający nastąpić pojutrze uroczystości w Guildhall na cześć Królowej, jako w dzień instalacji Lorda *Majora*, przy zaproszeniu na tę uroczystość, usunąć miał wszelkie względy politycznych stronnictw.

— Woda, która d. 3 dostała się do Tunelu, tym razem zrobiła sobie drogę, nie zgóry, lecz z boku. Znowu przedsięwzięto zwyczajne środki dla umocnienia przerywu w rzece, i za 10 lub 12 dni, robota dalej się odbywać będzie mogła.

— Prosto z San-Sebastian przybyłe do Londynu listy, potwierdzają udzieloną przez dzienniki Francuzki wiadomość, że twierdza Krystynistowska Inigi d. 29 Paźdz. kapitulowała i że garnizon, złożywszy broń, powrócił do Pampelony. Jest mowa o nowej wyprawie Karolistowskiej, mającej na celu przeysć przez Ebro. Przybyły do San Sebastian list z Tolozy pod 29 Paździer., oświadcza naywyraźniej, że rozszerzona od dni kilku wiadomość, o przeysciu *Don Carlosa* przez Ebro, jest fałszywą i czystą spekulacją giełdową. (A.P.S.Z.)

T U R C Y A.

Konstantynopol, d. 25 Października.

Dzisiaj J. Wys. Xiążę Bernhard, Sasko-Weymarski, ze swym synem Xięciem *Wilhelmem*, miał audyencyą pożegnalną u Sułtana, i zamyśla pojutrze na parochodzie Francuzkim opuścić tę stolicę. Ich Wys. mają zamiar udać się do Syryi i Egiptu, a ztamtąd powrócić do Hollandyi.

— Sultan d. 22 t. m. przeniósł zimową swą rezydencją do Besziktasz. Wczora wszyscy wysocy dygnitarze odwiedzali tam Jego Wys.— Dawniejszy Topchana-Musziri i Namiestnik Trypolu Tahir-Basza, wpadł w niełaskę i z roczną pensją wydany został od obowiązku.

— Podług wiadomości ze Scio, *Kapudan* ze swoją eskadrą przybył pod Czesmę. Jednocześnie prawie przybyła tam eskadra Francuzka pod dowództwem Kontr-Admirala *Gallois*, składająca się ze trzech okrętów liniowych, gdzie wzajemnie uczyniły należne sobie honory.

— Karawana pielgrzymów, przed kilką dniami pod dowództwem Sure-Emini, Kiamil-Effendi, wyprawiła się do Mekki. (A.P.S.Z.)

G R E C Y A.

Ateny, dnia 27 Października.

J. Kr. Wys. Xiążę August Pruski i JO. Xiążę
Maxymilian *Leuchtenbergski*, d. 19 t. m. przeprowa-
dzani przez wielu Pruskich Sztab-Oficerów, szczęśli-
wie tu przybyli. D 24 przybyli także J. Ces. Wys.
Arcy-Xiążę *Jan Austriacki* i J. K. Wys. Xiążę *Adal-*
bert Pruski.

— Na francuskim statku parowym przywieziono milion franków, jako francuską część trzeciej seryi pożyczki. (A.P.S.Z.)

K O N S T A N T Y N A.

(Dokończenie.)

Dzisiejsza Konstantyna, stolica prowincyi czyli Beyliku tegoż nazwiska, jest zbudowana amfiteatralnie na pochyłości skały granitowej; rzeka Rummel, okrąża je i tworzy półwysep. Miasto samo liczy 1,700 domów, które nie mają terasów, jakie widzimy po innych maurytańskich miastach, ale mają pokrycie ceglane. Ludność wynosi 30,000 Maurów, Kuloglisów i Żydów, między którymi najmniej 8,000 ludzi zdolnych do boju. Wyjawszy stronę zachodnią, błoniastą, prawie ze wszystkich innych otoczone jest miasto skałami. Cztery bramy prowadzą do niego: Bab-el-Gabia, komunikująca z rzeką Rummel; Bab-el-Raybach albo Bab-el-Uad (Brama targowa albo rzeczna) jest w tafey odległości od pierwszej i wiedzie do zwalisk; Bab-el-Dzedyd (Nowa brama), jest na drodze od Algieru, a nareszcie czwarta, Bab-el-Kantarach (Brama mostowa), stoi naprzeciw stoku el Mansura. Trzy pierwsze z bram wymienionych, łączy mur na 30 stop wysoki, będący według wszelkich skazówek pochodzenia dawnego. Na innych punktach mur okoliczny jest niski i spuszczone, w miejscu którego tworzy daleko lepszą obronę mur przyrodzony, to jest: spadziasta w tém miejscu skała. Kasbah, jest to ten sam gmach, o którym wspomina Shaw, jako o stojącym w najwyższej części miasta i niedaleko przepaści. Ta bardzo mocna cytadella, nie ma do obrony więcej nad 8 armat. Wiemczy ona, jeśli tak powiedzieć można, skałą granitową i panuje nad miastem, chociaż i nad nią z kolei panują skały od północy i północo-wschodu. Drugiem przyrodzonem obwarowaniem Konstantyny, są drzewa kaktusowe (*Cactus opuntia*), otaczające skałę i mur, gęstym żywopłotem swych kolczystych liści olbrzymie

стока. Другую природную ограду Константины образуют кактусовыя деревья (*Cactus opuntia*), покрывающія скалы и отдѣляющія стѣны плотной колючею бронею, составленною изъ ихъ исполосканных листьевъ. Въ случаѣ приступа необходимо устранить прежде всего это препятствіе, потому что въ противномъ случаѣ два человека рядомъ не будутъ имѣть возможности приблизиться къ продому, сдѣланному въ стѣнѣ. — Дворецъ Бей стоитъ въ самой срединѣ города. Онъ довольно низокъ; состоитъ изъ многихъ обширныхъ зданій, соединенныхъ между собою. Улицы города тѣсны и темны; кровли домовъ почти касаются другъ друга, такъ что прогуливающіеся по городу почти всегда защищены отъ дождя и солнца. Самая большая улица есть Сухъ-эль-Арба, или торговля, идущая отъ Римскаго моста къ Бабъ-эль-Уаду. Другая, довольно значительная улица „Сухъ-эль-Калакъ“ ведетъ къ Касбаху. Сухъ-эль-Кебиръ, большая улица, перерѣзываетъ городъ во всю его ширину. — Въ Константины есть нѣсколько весьма красивыхъ мечетей, которыхъ, по видимому, превосходятъ красотою мечети Алжира и Туниса, и богаты мраморными столбами и мозаиками. Эти столбы, по сказанію Мавровъ, получаютъ изъ каменоломень, находящихся въ окрестностяхъ Константины; мозаики же Римскаго происхожденія и берутъ изъ развалинъ. Знаменитѣйшими мечетями почитаются Сиди-эль-Култани, Сиди-эль-Кебиръ и Сиди-Кубахъ. Кругомъ города разсыяны Еврейскія и Марабутскія кладбища. Большая часть Мухаммеданскихъ семейныхъ кладбищъ находятся на возвышенности Кудіатъ-Ати и близъ воротъ Бабъ-эль-Габіаскихъ. Могила Мусульманъ большею частію покрыты простыми каменными плитами безо всякихъ надписей, и только надъ могилами нѣкоторыхъ убитыхъ Беевъ возвышаются красивые памятники. Кладбище Евреевъ лежитъ къ западу отъ горы Эль-Мансурской, въ долині. Всѣ гробницы ихъ состоятъ изъ беломраморнаго свода, покрытаго Еврейскими надписями и цвѣточными гирляндами. Въ недалекомъ разстояніи отъ города, къ востоку, находятся славные между Арабами горячіе ключи „Сиди-Мимунъ“, получившіе названіе свое отъ близлежащей Марбаутской гробницы. Въ этомъ самомъ мѣстѣ видны также остатки Римскихъ гробницъ съ уцѣлѣвшими еще надписями. Въ разстояніи четверти часа ходьбы отсюда есть прекрасный фонтанъ, называемый Кабатъ-биръ-Ахаль и содержащій въ себѣ воду чистую и студеною. Вода здѣсь струится изъ пасти черепахъ, которыя подали поводъ къ весьма странному суевѣрію. „Мавритянки, пишетъ Леонъ Африканецъ, считаютъ этихъ животныхъ демонами, и когда кто либо изъ ихъ подругъ занеможетъ лихорадкою, или вообще подвергнется какому нибудь несчастію, то это всегда приписывается черепахамъ.“ *) — Рѣка Руммель, обтекающая Константины, имѣетъ истокъ свой за пять дней ходьбы отъ города, внутри хребта Атласскаго. Въ продолженіе теченія своего, она перемѣняетъ семь разъ наименованіе, и наиболѣе извѣстна Арабамъ подъ именемъ Уадъ-эль-Кебира, т. е. великой рѣки. Близъ города ее можно переходить въ бродъ во всякое время года. Зимомъ глубина ея въ четыре, лѣтомъ же едва только въ два фута. На пространствѣ въ полчаса ходьбы, Руммель протекаетъ близъ самаго города подъ землею, которую жители въ нѣсколькихъ мѣстахъ прорыли для того, чтобы доставить воду. Если бы природа не оказала здѣсь такимъ чуднымъ образомъ своего попеченія, то рѣка могла бы затопить всю долину и образовать огромное озеро. Руммель считается Амсагою древнихъ. Онъ образуетъ два водопада, изъ которыхъ одинъ находится близъ воротъ Эль-Габіаскихъ, а другой, значительнѣйшій, при самомъ исходѣ рѣки изъ подъ земли. Въ послѣднемъ мѣстѣ рѣка низвергается по крайней мѣрѣ съ высоты въ 600 футовъ. Это мѣсто знаменито по древнему обычаю, въ слѣдствіе котораго, во время Римлянъ и Вандаловъ, отсюда были низвергаемы въ бездну преступники и жены, уличенныя въ невѣрности **). Эта ужасная казнь сохранялась для послѣднихъ и у Мухамеданъ до самаго конца 18-го столѣтія. — На сѣверо-восточной сторонѣ города возвышается извѣстная гора Эль-Мансура, обнаженная отъ лѣса, но покрытая превосходною землею и, по сказанію Французскихъ Офицеровъ, имѣющая чрезвычайное сходство съ Будшарскою горю близъ Алжира. Эль-Мансура образуетъ вершиною своею плоскую возвышенность, которая увѣнчана двумя прекрасными бѣлыми гробницами. Съ восточной оконечности Эль-Мансуры можно обстрѣливать ядрами самый городъ. (Смб. В.)

*) I. Leonis descriptio Africae Lib. V. pag. 211.

**) Victoris Vitensis historia de persecutione Vandalorum Lib. II.

великоści. Chcąc szturm do murów przypuścić, wypadałoby pierwiej tę przeszkodę usunąć: bo inaczej nie możnaby więcej jak po dwóch ludzi dostać się do wyłomu. Pałac Beja leży w samym środku miasta. Jest to gmach obszerny, nieco niski, składający się z licznych zabudowań połączonych z sobą. Ulice w mieście wąskie i ciemne, z powodu, że wierzchołki domów prawie stykają się z sobą, tak, iż przechodzących ochraniają od deszczu i słońca. Najgłówniejsza ulica, idąca od mostu Rzymskiego ku Bab-el Oued, nazywa się Suk-el-Arba. (ulica targowa), po niej idzie ulica Suk-el-Kalak, prowadząca do Kasbach, także obszerna, a nareszcie Suk-el Kabir (ulica wielka), która wszędy całe miasto przerzyna. — Konstantyna ma bardzo piękne meczety, przewyższające we wszystkich meczety Algieru i Tunetu, obfitujące szczególnie w marmury i mozaikę, wydobyte, jak Maurowie zapewniają, z okolicznych pod Konstantyną zwalisk, a zatem z czasów Rzymskich pochodzące. Znakońmte meczety są: Sidi-el-Kutani, Sidi-el-Kebir i Sidi-Kubach. Naokoło miasta leżą cmentarze Żydów i Marabutów. Większa część mahometaniskich grobów familiowych znajduje się na wzgórzu Cudiat-Aty i przy bramie Bab-el-Gabia. Cmentarze mużulmanów, po większej części, pokryte są: prostymi ciętami kamiennymi bez żadnych napisów, między którymi wznoszą się piękne nagrobki niektórych zabitych Bejów. Cmentarz żydowski jest w stronie zachodniej góry el-Mansura, w dolinie; pełno na nim nagrobków marmurowych z napisami żydowskimi i girlandami z kwiatów. — W niedalekiej odległości od miasta, są sławne u Arabów źródła gorącej wody Sidi-Mimun, tak nazywane od znajdującego się w bliskości grobu Marabuta. W tém miejscu są jeszcze bardzo dobrze zachowane groby Rzymskie z napisami. W odległości ćwierci mili od tego miejsca jest piękna fontanna, nazwana Kabet-bir-Achal, zawierająca czystą i zimną wodę. Woda tu idzie z pysków żółwich, które dały повод do dziwnych przesądów. „Maurytanki, pisze Leon Afrykanczyk, uważają te zwierzęta za djabłów i jeśli którakolwiek z pomiędzy nich zachoruje na febrę, lub w ogólności ulegnie innemu jakiemu przypadkowi, wszystko to przypisują żółwiom.“ *) — Rzecka Rummel odlewająca Konstantynę, wypływa o pięć dni dregi od tego miasta w samym wnętrzu Atlasu. W biegu swoim zmienia ona siedm razy nazwisko, ale najlepiej znana jest u Arabów pod nazwiskiem Uad-el-Kebir, to jest: wielkiej rzeki. Pod Konstantyną ma w zimie nie więcej, jak cztery stopy głębokości, w lecie zaledwie dwie tylko, i w każdej porze roku można je wbrod przebyć. Blisko przez półmili, płynie Rummel tuż przy mieście pod ziemię, w której mieszkatnicy pokopali otwory dla czerpania w nich wody. Jeśliby natura nie okazała tu tak dziwnym sposobem opieki swojej, zdaje się, że rzeka zalawałaby tamtejsze równiny i tworzyłaby obszerne jezioro. Niektórzy mają Rummel za rzekę, zwaną u starożytnych Ampsaga. Tworzy ona dwa wodospady, z których jeden znajduje się blisko bramy el-Gabia, a drugi, większy, przy uściu podziemnem, spada, jak zapewniają, z wysokości, 600 stóp mieć mogącej. Miejsce to, sławne jest ze zwyczajów starożytnego, skutkiem którego, za Rzymian i Wandalów, rzucano w tém miejscu do głębi niewiasty, o wierogomstwo przekonane **); toż samo czynili i Mahometanie, ale tylko do końca 18-go wieku. — W stronie północno-wschodniej miasta, wznosi się znana góra El-Mansura, zupełnie z drzew оголоcona, lubo pokryta najprzedniejszą ziemią; i podług Francuzkich oficerów, mająca wiele podobieństwa z górą Badzara, znajdującą się niedaleko Algieru. El-Mansura, tworzy wierzchołkiem swym płaskie wzgórze, uwienieczone dwoma pięknymi białymi nagrobkami. Ze wschodniego cyplu El-Mansury można strzelać kulami działowemi do samego miasta. (G. S. P.)